



Република Србија
Основни суд у Нишу
Су бр. I-1 2/2026
26.01.2026

Основни суд у Нишу

ПРОГРАМ РЕШАВАЊА СТАРИХ ПРЕДМЕТА ЗА 2026. ГОДИНУ

АНАЛИЗА ОСТВАРЕНОСТИ ЦИЉЕВА ИЗ ПРЕТХОДНОГ ПРОГРАМА

Материја	Број судија у материји	Број нерешених предмета (на почетку извештајног периода)	Број старих нерешених предмета (на почетку извештајног периода)				Просечно предмета по судији (на почетку извештајног периода)	% старих нерешених предмета у односу на укупан број нерешених предмета (на почетку извештајног периода)	Број старих предмета у раду у току извештајног периода	Број нерешених предмета (на крају извештајног периода)	Број нерешених старих предмета (на крају извештајног периода)				Просечно предмета по судији (на крају извештајног периода)	% старих нерешених предмета у односу на укупан број нерешених предмета (на крају извештајног периода)	Циљ на основу Програма (планирани број старих предмета)	Проценат испуњености циљева из Програма
			Укупно	3-5 год.	5-10 год.	преко 10 год.					Укупно	3-5 год.	5-10 год.	преко 10 год.				
П	36	5909	614	375	164	75	164,00	10,39%	1398	6705	572	329	197	46	186,00	8,53%	681	115,20%
П1	13	1445	233	186	46	1	111,00	16,12%	591	1307	178	143	33	2	100,00	13,62%	180	100,49%
П2	5	483	3	3	0	0	96,00	0,62%	18	382	9	8	1	0	76,00	2,36%	4	64,29%
И	3	435	6	5	1	0	145,00	1,38%	21	284	7	5	2	0	94,00	2,46%	3	77,78%
Ив	3	2	0	0	0	0	0	0	15	3	3	0	0	3	1,00	100,00%	0	80,00%
О	1	446	5	3	2	0	446,00	1,12%	11	719	5	2	2	1	719,00	0,70%	4	85,71%
К	5	506	74	52	14	8	101,00	14,62%	143	550	72	43	22	7	110,00	13,09%	73	101,43%
Укупно сви	64	11327	977	662	231	84	176,00	8,63%	2348	11817	903	571	272	60	184,00	7,64%	945	102,99%

Образложење:

Анализом остварености циљева из Програма решавања старих предмета за 2025. годину установљено је да на нивоу Основног суда у Нишу укупан проценат испуњености циљева из претходног програма износи 102,99%, што се може сматрати врло задовољавајућим, с обзиром на низ околности које су негативно утицале на реализацију задатих циљева. Те околности огледају се, што током 2022. године према Основном суду у Нишу извршена је делегација парничних предмета из Основног суда у Новом Саду, Првог основног суда у Београду и Трећег основног суда у Београду. Основни суд у Нишу је примио 6840 предмета у којима се у својству туженог појављују банке, а по основу стицања без основа и утврђења ништавости уговора. Наиме, у 2022. години су физички прослеђени наведени предмети, након чега је и омогућено поступање судија Основног суда у Нишу у делегираним предметима. Иако се у моменту сачињавања овог програма не ради о старим предметима и ако су прослеђени у 2022. години, велики број делегираних предмета је оптеретио судије парничног одељења Основног суда у Нишу, те је наведена чињеница посредно утицала на стопу решавања старих предмета нарочито у парничном одељењу, а изузетно је отежала рад суда и континуирана обустава рада адвоката, нарочито у марту месецу, када су обуставе рада адвоката биле учесталије.

С тим у вези, евидентно је да је највећа стопа реализације задатих циљева остварена у парничној материји и материји породичних спорова. Наиме, Програмом решавања старих предмета за 2025. годину било је предвиђено да на крају године у „П“ материји остане 681 нерешена стара предмета. Међутим, у парничној материји на крају године остало је 614 предмета старијих од три године. На основу наведеног, закључује се да стопа реализације циља дефинисаног претходним програмом, у „П“ материји износи 115,20%. Такође, у материји „К“ је стопа реализације циља дефинисаним претходним програмом већа од планираног и износи 101,43%.

Стопа реализације циљева из претходног Програма у материји „П1“ такође је велика и износи 100,49%, што је за 35,00% више у односу на стопу реализације циља задатог Програмом решавања старих предмета за 2024. годину. Такође, задовољавајућа стопа реализације дефинисаних циљева остварена је и у извршној материји и то у предметима Основног суда у Нишу који су заведени у уписнике „И“ и „Ив“. У материји „И“ стопа реализације је 77,78%, а у „ИВ“ материји износи 80,00%. У материји „П2“ ова стопа износи 64,29%.

У скоро свим материјама број нерешених старих предмета на крају извештајног периода мањи је од броја нерешених старих предмета на почетку извештајног периода, што јасно указује на успешност у решавању оваквих предмета. Наиме, наведени број нерешених старих предмета на крају извештајног периода у претежном делу поклапа се са планираном пројекцијом односно циљем решавања старих предмета предвиђеног Програмом решавања старих предмета за 2025. годину.

Адекватно спровођење мера дефинисаних Програмом решавања старих предмета за 2025. годину, доприноси је великој стопи испуњености постављених циљева. Током 2025. године, устројена комисија и поткомисије адекватно су вршиле контролу предмета старијих од три године према датуму иницијалног акта, те је управа Основног суда у Нишу имала увид у степен испуњености дефинисаних циљева током године. Праћење тока старих предмета омогућило је доношење адекватних одлука како од стране поступајућих судија, тако и од стране председника судских одељења, те и председник суда, што је допринело ефикаснијем и експедитивнијем окончању старих предмета. Са тим циљем, током 2023. године, донета су и осам Појединачних програма решавања старих предмета. Тим програмима биле су дефинисане мере које су омогућиле решавање конкретних старих предмета у „П“ и „П1“ материји Основног суда у Нишу.

ДЕФИНИСАЊЕ ЦИЉЕВА ЗА НОВИ ПРОГРАМ

Материја	Број судија у материји	Број нерешених предмета (на почетку извештајног периода)	Број старих нерешених предмета (на почетку извештајног периода)				Просечно предмета по судији (на почетку извештајног периода)	% старих нерешених предмета у односу на укупан број нерешених предмета (на почетку извештајног периода)	Циљ на основу Програма (планирани број нерешених старих предмета)
			Укупно	3-5 год.	5-10 год.	преко 10 год.			
П	36	6705	572	329	197	46	186	8,53%	482
П1	13	1307	178	143	33	2	100	13,62%	170
П2	5	382	9	8	1	0	76	2,36%	5
И	3	284	7	5	2	0	94	2,46%	5
Ив	3	3	3	0	0	3	1	100,00%	3
О	1	719	5	2	2	1	719	0,70%	2
К	5	550	72	43	22	7	110	13,09%	56
Укупно сви	64	11817	903	571	272	60	184	7,64%	753

Образложење:

Приликом дефинисања циљева за реализацију Програма решавања старих предмета за 2026. годину узети су у обзир следећи параметри: да је Основни суд у Нишу на дан 01.01.2025. године имао укупно 11.327 нерешених предмета, од чега старих предмета према датуму иницијалног акта 977, што чини 1159% од укупног броја нерешених предмета у свим правним областима у овом суду и да број предмета у којима је иницијални акт поднет у току 2023. године и који би према датуму подношења иницијалног акта у току 2026. године могли постати стари износи 1.865. Осим наведеног, приликом дефинисања циљева узете су у обзир и друге околности, као што су промене у броју судија које поступају у предметима старијим од три године и предметима који би током 2026. године могли постати старији од три године, број примљених предмета који по датуму иницијалног акта не представљају нове предмете, стопа решавања старих предмета по судији конкретног одељења Основног суда у Нишу у периоду од 2023. године од 2025. године и удео решених предмета старијих од три године у укупном броју таквих предмета који су били у раду током претходне године. Сви наведени параметри неопходни су за свестрану анализу решавања старих предмета у Основном суду у Нишу, на основу чега ће се моћи предвидети количина старих предмета која би на крају 2026. године могла остати нерешена у конкретног одељењу Основног суда у Нишу.

1. ПАРНИЧНО ОДЕЉЕЊЕ

У Парничном одељењу Основног суда у Нишу, конкретно разматрајући „П“ уписник, на дан 01.01.2025. године било је укупно 5.909 нерешених предмета, а од тог броја, 614 предмета старијих од три године према датуму иницијалног акта, те и 308 предмета старијих од две године према датуму иницијалног акта, који према наведеном датуму не представљају старе предмете, али су током 2025. године могли постати предмети старији од три године, уколико не би били решени. Осим наведених предмета, предмети који су примљени током 2025. године, а који по датуму иницијалног акта не представљају ни новопримљене предмете, а ни предмете старије од три године, такође су током 2025. године могли постати стари предмети. Дакле, на основу наведених параметара, сходно подацима из извештаја о раду Основног суда у Нишу за 2025. годину, може се утврдити број предмета који је заиста и постао старији од три године према датуму иницијалног акта те и удео тог броја предмета у укупном броју старих предмета који су током 2025. године били у раду. Добијени податак биће коришћен ради утврђивања укупног броја старих предмета који би током 2025. године могли бити у раду у Основном суду у Нишу.

Дакле, на основу свега наведеног, а сходно подацима из извештаја о раду Основног суда у Нишу за 2025. годину, утврђено је следеће: на дан 01.01.2025. године било је у раду укупно 308 предмета који према датуму иницијалног акта представљају предмете старије од две године, али не и предмете старије од три године, те који би тек током 2025. године могли постати старији од три године; током 2025. године примљено је укупно 1.007 предмета који, по датуму иницијалног акта, не представљају новопримљене предмете, те који би потенцијално током извештајног периода могли постати предмети старији од три године, то значи да су током 2025. године 1.316 предмета потенцијално могло постати старије од три године према датуму иницијалног акта. Имајући у виду да је током 2025. године пред Основним судом у Нишу заиста било у раду укупно 1398 предмета старијих од три године, сходно претходно наведеном, добија се податак да је од укупног броја потенцијално старих предмета, 784 (59.62%) предмета заиста и постало старије од три године према датуму иницијалног акта током 2025. године. Наведени податак, биће од значаја за предикцију броја предмета старијих од три године који би се током 2026. године могли наћи у раду пред Основним судом у Нишу.

На почетку 2026. године било је укупно 296 предмета старости између две и три године према датуму иницијалног акта. Поред тог

броја предмета, примљени предмети који по датуму иницијалног акта не представљају нове предмете потенцијално би могли постати стари током 2026. године. Број таквих предмета, ради дефинисања циља за потребе Програма, могао би се одредити на основу трогодишњег просека (2023-2025) пријема таквих предмета, који износи 1325 предмета. Стога, укупан број потенцијално старих предмета у 2025. години јесте 789,95 предмета. Имајући у виду да је током 2025. године заиста постало старо скоро 59,62% свих потенцијално старих предмета, то значи да би током 2026. године потенцијално могло да постане старо 789,95 предмета, што уз број предмета старијих од три године на дан 01.01.2026. године износи приближно 1.325 предмета. Дакле, очекује се да ће током 2024. године у раду пред Основним судом у Нишу, у „П“ материји, бити укупно 1.325 предмета старијих од три године према датуму иницијалног акта.

Разматрајући број решених предмета старијих од три године према датуму иницијалног акта и број судија који је учествовао у решавању таквих предмета, може се добити просечан број решених предмета по судији. Уколико се узме у обзир просечан број решених старих предмета по судији у периоду од три године (2023-2025), у „П“ материји, може се утврдити да је сваки судија годишње решавао по око 35 предмета старијих од три године. Како ће у 2026. години 35 судија решавати предмете старије од три године према датуму иницијалног акта предвиђа се да ће на крају 2026. године, у „П“ материји остати нерешено 482 предмета старијих од три године према датуму иницијалног акта.

2. ОДЕЉЕЊЕ РАДНИХ СПОРОВА

У Одељењу радних спорова Основног суда у Нишу, конкретно разматрајући уписник „П1“, на дан 01.01.2025. године било је укупно 1.445 нерешених предмета, а од тог број, 233 предмета старијих од три године према датуму иницијалног акта, те и 191 предмета старијих од две године према датуму иницијалног акта, који према наведеном датуму не представљају старе предмете, али су током 2025. године могли постати предмети старији од три године, уколико не би било решени. Такође, битно је имати у виду чињеницу да је током 2025. године било примљено укупно 303 предмета који према датуму иницијалног акта нису представљали ново примљене предмете, те који су могли постати предмети старији од три године. Сходно подацима из годишњег извештаја о раду Основног суда у Нишу за 2025. годину, а на претходно образложени начин, може се утврдити да је, од укупног броја предмета који су могли постати стари током 2025. године чак (64,60%) предмета заиста и постало старије од три године према датуму иницијалног акта.

На почетку 2026. године, у материји „П1“ било је укупно 178 предмета старости од две до три године према датуму иницијалног акта. Трогодишњи просек пријема предмета који по датуму иницијалног акта не представљају нове предмете, износи 300,3 предмета. Стога, укупан број потенцијално старих предмета може бити око 398,3 предмета, Имајући у виду да је током 2025. године заиста постало старо 64,60% потенцијално старих предмета, може се очекивати да ће, током 2026. године у раду пред Основним судом у Нишу, у „П1“ материји, бити око 398,3 предмета старијих од три године.

Како ће у 2026. години 13 судија решавати предмете старије од три године према датуму иницијалног акта, имајући у виду претходно поменути модел, може се закључити да ће током године бити решено укупно 228,3 старих предмета. На основу претходно наведене предикције, може се предвидети да ће на крају 2025. године, у материји „П1“, остати нерешено 170 старих предмети.

3. ОДЕЉЕЊЕ ЗА ПОРОДИЧНЕ СПОРОВЕ

У Одељењу породичних спорова Основног суда у Нишу, конкретно разматрајући уписник „П2“ на дан 01.01.2025. године била су укупно 483 нерешена предмета, а од тог броја, 3 предмета старијих од три године према датуму иницијалног акта, те 20 предмета старијих од две године према датуму иницијалног акта, који не представљају старе предмете, али су током 2025. године могли постати предмети старији од три године, уколико не би били решени. Такође, битно је имати у виду чињеницу да је током 2025. године било примљено укупно 67 предмета који према датуму иницијалног акта нису представљали новопримљене предмете, те који су могли постати предмети старији од три године. Сходно подацима из годишњег извештаја о раду Основног суда у Нишу за 2025. годину, а на претходно образложени начин, може се утврдити да је, од укупног броја предмета који су могли постати стари током 2025. године, 15 предмета (17,24%) заиста и постало старије од три године према датуму иницијалног акта.

На почетку 2026. године, у материји „П2“ било је укупно 7 предмета старости од две до три године према датуму иницијалног акта. Трогодишњи просек пријема предмета који по датуму иницијалног акта не представљају нове предмете износи 18,86 предмета. Стога укупан број потенцијално старих предмета може бити око 18,07 предмета. Имајући у виду да је током 2025. године заиста постало старо скоро 17,24% потенцијално старих предмета, уз број предмета старијих од три године на дан 01.01.2026. године може се очекивати да ће, током 2026. године у раду пред Основним судом у Нишу, у „П2“ материји, бити око 18 предмета старија од три године.

Како ће у 2026. години пет судија решавати предмете старије од три године према датуму иницијалног акта, имајући у виду трогодишњи просек броја решених старих предмета по судији и претходно образложени модел, може се очекивати да ће, на крају 2025. године у овој материји, остати 5 нерешених старих предмета.

4. ИЗВРШНО ОДЕЉЕЊЕ

а) Материја „И“

У Извршном одељењу Основног суда у Нишу, конкретно разматрајући уписник „И“ на дана 01.01.2025. године било је укупно 435 нерешених предмета, а од тог броја, 6 предмета старијих од три године према датуму иницијалног акта, те и 8 предмета старија од две године према датуму иницијалног акта, који не представљају старе предмете, али су током 2025. године могли постати предмети старији од три године, уколико не би били решени. Такође, битно је имати у виду чињеницу да је током 2025. године било примљено укупно 22 предмета који према датуму иницијалног акта нису представљали новопримљене предмете, те који су могли постати предмети старији од три године. Сходно подацима из годишњег извештаја о раду Основног суда у Нишу за 2025. годину, а на претходно образложени начин, може се утврдити да је од укупног броја предмета који су могли постати стари током 2025. године, 15 предмет (50.00%) заиста и постало старије од три године према датуму иницијалног акта.

На почетку 2026. године у материји „И“ било је укупно 7 предмета старости од две до три године према датуму иницијалног акта. Трогодишњи просек у овој материји износи око 23,67 предмета. Сходно томе, укупан број потенцијално старих предмета може бити око 15,33 предмета. Имајући у виду наведено може се очекивати да ће на крају 2026. године, у овој материји остати 5 нерешених предмета старијих од три године према датуму иницијалног акта.

б) Материја „Ив“

Разматрајући уписник „Ив“, на дан 01.01.2025. године, било је укупно 2 нерешених предмета, а од тог броја 0 предмета старија од три године према датуму иницијалног акта, те да нема предмета старијих од две године према датуму иницијалног акта који не представљају старе предмете, али су током 2025. године могли постати предмети старији од три године уколико не би били решени. Такође, битно је имати у виду чињеницу да је током 2025. године било примљено 37 предмета који према датуму иницијалног акта нису представљали новопримљене предмете, те који су могли постати старији од три године. Сходно подацима из извештаја о раду Основног суда у Нишу за 2025. годину, а на претходно образложен начин, може се утврдити да је од укупног броја предмета који су могли постати стари током 2025. године 15 предмета заиста и постало старије од три године према датуму иницијалног акта.

На почетку 2026. године, у материји „Ив“ не постоји ниједан предмет старости од две до три године према датуму иницијалног акта. Трогодишњи просек пријема предмета који по датуму иницијалног акта не представљају нове предмете износи 32 предмета, стога укупан број потенцијално старих предмета може бити око 32 предмета. Имајући у виду да је током 2023. године заиста постало старо 40,53% потенцијално старих предмета, уз број предмета старијих од три године може се очекивати да ће, а Како ће у 2026. години троје судија решавати предмете старије од три године према датуму иницијалног акта, имајући у виду стопу решавања старих предмета у „И“ материји током 2025. године, може се очекивати да ће на крају 2026. године у овој материји остати 3 нерешена предмета старији од три године према датуму иницијалног акта.

5. КРИВИЧНО ОДЕЉЕЊЕ

У Кривичном одељењу Основног суда у Нишу, конкретно разматрајући уписник „К“ на дан 01.01.2025. године било је укупно 506 нерешених предмета, а од тог броја, 74 предмета старијих од три године према датуму иницијалног акта, те 34 предмета старијих од две године према датуму иницијалног акта који не представљају старе предмете, али су током 2025. године могли постати старији од три године, уколико не би били решени. Такође, битно је имати у виду чињеницу да је током 2025. године било примљено укупно 149 предмета који према датуму иницијалног акта нису представљали новопримљене предмете, те који су могли постати предмети старији од три године. Сходно подацима из годишњег извештаја о раду Основног суда у Нишу за 2025. годину, а на претходно образложени начин, може се утврдити да је, од укупног броја предмета који су могли постати стари током 2025. године, 69 предмета (37,70%) заиста и постало старије од три године према датуму иницијалног акта.

На почетку 2026. године, у материји „К“ било је укупно 52 предмета старости од две до три године према датуму иницијалног акта. Трогодишњи просек пријема предмета који по датуму иницијалног акта не представљају нове предмете износи 144,3 предмета. Стога укупан број потенцијално старих предмета може бити око 196,3 предмета. Имајући у виду да је током 2025. године заиста постало старо скоро 37,70% предмета, уз број предмета старијих од три године на дан 01.01.2026. године (72), може се очекивати да ће, током 2024. године у раду пред Основним судом у Нишу, у „К“ материји, бити око 74 предмета старијих од три године према датуму иницијалног акта.

Разматрајући број решених предмета старијих од три године према датуму иницијалног акта и број судија који је поступао у таквим предметима, може се добити просечан број решених предмета по судији. Сходно наведеном, предвиђа се дана крају 2026. године у „К“ материји остати 56 нерешених старих предмета.

6. ПРЕДМЕТИ РАСПРАВЉАЊА ЗАОСТАВШТИНЕ У ВАНПАРНИЧНОМ ОДЕЉЕЊУ

У Ванпарничном одељењу Основног суда у Нишу, конкретно разматрајући „О“ уписник, на дана 01.01.2025. године било је укупно 446 нерешених предмета, а од тог броја само 5 предмета старија од три године према датуму иницијалног акта, те 15 предмета старијих од две године, према датуму иницијалног акта, који према истом не представљају старе предмете, али су током 2025. године могли постати предмети старији од три године, уколико не би били решени. Осим наведених предмета, предмети који су примљени током 2025. године, а који по датуму иницијалног акта не представљају ни новопримљене предмете, а ни предмете старије од три године, такође су током 2025. године могли постати стари предмети. Дакле на основу наведених параметара, сходно подацима из извештаја о раду Основног суда у Нишу за 2025. годину, може се утврдити број предмета који је заиста и постао старији од три године према датуму иницијалног акта, те и удео тог броја предмета у укупном броју старих предмета који су током 2025. године били у раду у Основном суду у Нишу. Добијени податак биће коришћен ради утврђивања укупног броја старих предмета који би током 2026. године могли бити у раду и „О“ материји.

Дакле, на основу свега наведеног, а сходно подацима из извештаја о раду Основног суда у Нишу за 2025. годину, утврђено је следеће: на дана 01.01.2025. године било је у раду укупно 15 предмета који према датуму иницијалног акта представљају предмете старије од две године, али не и предмете старије од три године, те би током 2025. године могли постати старији од три године; током 2025. године примљено је укупно 945 предмета који, по датуму иницијалног акта не представљају новопримљене предмете, те који би потенцијално током извештајног периода могли постати стари предмети. То значи да је током 2025. године 960 предмета потенцијално могло постати старије од три године према датума иницијалног акта. Имајући у виду да је током 2025. године пред Основним судом у Нишу заиста било у раду укупно 9 предмета старијих од три године, сходно претходно наведеном, 11 предмета (0,60%) заиста и постало старије од три године према датуму иницијалног акта током 2025. године.

На почетку 2025. године било је укупно у раду 6 предмета старости између две и три године према датуму иницијалног акта. Поред тог броја предмета, примљени предмети који по датуму иницијалног акта не представљају нове предмете потенцијално би могли постати стари током 2024. године. Дакле, очекује се да ће током 2026. године у раду пред Основним судом у Нишу, у „О“ материји, бити укупно око 10 предмета старијих од три године према датуму иницијалног акта.

Сходно претходно наведеном, пропорционално очекиваном повећању броја старих предмета у 2026. години, предвиђа се да ће на крају поменуте године, у „О“ материји остати 2 нерешена предмета старија од три године према датуму иницијалног акта.

МЕРЕ КОЈЕ ЋЕ БИТИ ПРИМЕЊЕНЕ У РЕАЛИЗАЦИЈИ ЦИЉЕВА

Опис мера: Основни циљ доношења овог Програма решавања старих предмета јесте смањење укупног броја старих предмета у суду и њиховог удела у укупном броју предмета. Ради реализације циљева предвиђених претходним поглављем овог Програма, потребно је предузети активности и мере које су, ради лакшег праћења, одређене кроз четири поглавља:

1. мере методолошког приступа (методолошке мере);
2. унутрашње (интерне) мере;
3. спољне (екстерне) мере;
4. мере за спречавање повећања броја старих предмета (превентивне мере).

1. МЕТОДОЛОШКЕ МЕРЕ

Када је реч о мерама методолошке природе, потребно је активно пратити примену програма решавања старих предмета и његових резултата. У циљу оваквог поступања биће примењена нова методологија за планирање решавања и решавање старих предмета у Основним и Вишим судовима у Републици Србији.

Нова методологија подразумева коришћење образаца којима је предвиђено анализирање остварености циљева из програма, у оквиру које анализе су садржани: број нерешених предмета на почетку извештајног периода, број старих нерешених предмета на почетку извештајног периода, просечан број предмета по судији на почетку извештајног периода, проценат старих нерешених предмета у односу на укупан број нерешених предмета на почетку извештајног периода, број старих предмета у раду у току извештајног периода, број нерешених предмета на крају извештајног периода, број старих нерешених предмета на крају извештајног периода, просечан број предмета по судији на крају извештајног периода, проценат старих нерешених предмета у односу на укупан број нерешених предмета на крају извештајног периода, циљ на основу Програма, као планирани број старих предмета и проценат испуњености циљева.

Почев од 2021. године Програм као и пратећи извештаји израђују се апликативно – електронским подношењем Програма решавања старих предмета.

Сачињавањем извештаја омогућава се пројекција, односно предикција броја предмета који ће постати стари у одређеном временском периоду и на тај начин олакшати судији и одељењу суда да ефикасно планира потребан број решених старих предмета уз истовремено решавање осталих предмета који нису стари како би се уз савладавање прилива и постизање норме решавали и стари предмети. Све наведене активности предузимају се са циљем да се спречи да судије решавају само предмете старости од 2 до 3 године, који ће у наредној календарској години постати стари, при чему би се број предмета старијих од 3 године смањио за разлику од претходних година када је постојала тенденција повећа броја предмета старијих од 3 године. Такође, у предметима који су према датуму иницијалног акта старији од 10 година дошло је до знатнијег смањења броја у току 2022. године, што је последица управо начина поступања у складу са методолошким приступом предвиђеним Програмом решавања старих предмета за 2022. годину.

2. ИНТЕРНЕ МЕРЕ

У оквиру интерних мера за реализацију циљева предвиђених Програмом решавања старих предмета предвиђене су следеће мере и

активности:

- а) формирање и рад тимова за решавање старих предмета;
- б) улога писарнице;
- в) устројење доставне службе.
- а) Формирање и рад тимова за решавање старих предмета

Ради остварења свих задатих циљева из Програма решавања старих предмета, потребно је образовати тимове за праћење спровођења програма решавања старих предмета и то: 1) Комисију за праћење спровођења Програма решавања старих предмета (у даљем тексту: Комисија); и 2) Поткомисије за праћење Програма решавања старих предмета (у даљем тексту: Поткомисије).

- Устројавање тимова -

1) КОМИСИЈА представља централно радно тело Основног суда у Нишу које се оснива Програмом решавања старих предмета са циљем праћења спровођења Програма решавања старих предмета, односно његове реализације, испуњења циљева и примену потребних интерних и екстерних мера. Комисија се састоји од 5 чланова који се одређују у складу са одредбама овог Програма. Чланови Комисије су: председник суда, први заменик председника суда (који није председник одељења у суду), секретар суда, управитељ судске писарнице и техничар за информационо-комуникационе технологије (у даљем тексту: техничар за ИКТ).

2) ПОТКОМИСИЈА представља радно тело у Основном суду у Нишу које се оснива Програмом решавања старих предмета за свако од судских одељења одређених овим Програмом. У оквиру Основног суда у Нишу постоји шест поткомисија, и то: 1) Поткомисија Парничног одељења за праћење Програма решавања старих предмета; 2) Поткомисија Одељења за радне спорове за праћење Програма решавања старих предмета; 3) Поткомисија Одељења за породичне спорове за праћење Програма решавања старих предмета; 4) Поткомисија Кривичног одељења за праћење Програма решавања старих предмета; 5) Поткомисија Ванпарничног одељења за праћење Програма решавања старих предмета; и 6) Поткомисија Извршног одељења за праћење Програма решавања старих предмета. Поткомисија се састоји од 4 члана. У састав сваке од поткомисија улазе: председник судског одељења (који је уједно и председник Поткомисије), један судија тог судског одељења, судијски помоћник у том одељењу и шеф одсека судске писарнице тог одељења.

Председник Поткомисије врши именовање чланова Поткомисије из реда судија и судијских помоћника.

У току извештајног периода Комисија и поткомисије поступаће међусобно сарађујући и у складу са принципима међусобне координације. Комисија је, као централно радно тело, надређена поткомисијама које представљају радна тела судских одељења.

- Поступање Поткомисије -

Поткомисије поступају у оквиру месечног заседања, расправног заседања и закључног заседања. Месечно заседање одржава се једном месечно, док се расправно одржава најмање једном у три месеца, а закључно заседање на нивоу тромесечја.

Делатност поткомисија отпочиње месечним заседањем. Месечно заседање одржава се најраније десетог, а најкасније петнаестог у

месецу. Пре месечног заседања, сваки од поступајућих судија судског одељења, за које се поткомисија формира, дужан је да достави Претходни извештај о поступању у предметима обухваћеним Програмом решавања старих предмета за претходни месец (у даљем тексту: претходни извештај). Свака од поткомисија на месечном заседању врши обједињавање претходних извештаја и савјештањем стања претходних извештаја и извештаја одсека судске писарнице за претходни месец сачињава Извештај о спровођењу Програма решавања старих предмета (у даљем тексту: месечни извештај). Месечне извештаје је потребно израдити најкасније до двадесетпетог у месецу за претходни месец и месечни извештаји се потписују од стране председника поткомисије и чувају на погодан начин. Примерак месечног извештаја сваке од поткомисија потребно је најкасније двадесетпетог у месецу за претходни месец доставити председнику суда који врши надзор.

Једном у три месеца Поткомисија мора одржати расправно заседање. Обавезно расправно заседање одржава се након пријема претходних извештаја и тромесечног извештаја одсека судске писарнице за који је Поткомисија образована. Делатност Поткомисије на расправном заседању састоји се у одржавању састанка са поступајућим судијама у одељењу за које је Поткомисија образована. Циљ одржавања расправног заседања, коме присуствују и поступајуће судије у предметима обухваћеним Програмом, јесте да се утврде активности које је неопходно предузети са циљем смањења броја старих предмета. На расправном заседању обавезно се води записник, а одлуке се доносе у виду закључака који се записнички констатују. Записник обавезно потписују сви присутни на расправном заседању. Отправак записника са закључцима са расправног заседања обавезно се доставља председнику суда у року од осам дана од дана одржавања састанка.

Поткомисије се једном у три месеца састају, када се одржава закључно заседање Поткомисије. Закључно заседање поткомисије одржава се према утврђеној динамици и са циљем сачињавања Извештаја о спровођењу Програма решавања старих предмета за први, други, трећи и четврти квартал 2023. године (у даљем тексту: тромесечни извештај). Тромесечни извештај израђује се на основу месечних извештаја поткомисије у наведеном тромесечју и тромесечног извештаја одсека судске писарнице образованог за одељење које представља подручје деловања поткомисије. Тромесечни извештај потписује председник Поткомисије. Тромесечни извештај потребно је израдити према следећој динамици:

- за први квартал, који обухвата период од 01.01.2026. године до 31.03.2026. године – најкасније до 10.05.2026. године;
- за други квартал, који обухвата период од 01.04.2026. године до 30.06.2026. године – најкасније до 10.08.2026. године;
- за трећи квартал, који обухвата период од 01.07.2026. године до 30.09.2026. године – најкасније до 10.11.2026. године;
- за четврти квартал, који обухвата период од 01.10.2026. године до 31.12.2026. године – најкасније до 15.01.2027. године.

Након сачињавања тромесечног извештаја, председници поткомисија су дужни да најкасније пет дана по одржавању заседања Поткомисије председнику суда и Комисији доставе тромесечни извештај са образложењем и пројекцијом испуњења циљева из Програма решавања старих предмета на нивоу судских одељења за које су формиране.

- Поступање Комисије -

Председник Комисије, који је истовремено и председник суда, одређује одржавање заседања Комисије најмање једном у три месеца, с тим да постоје четири обавезна заседања комисије у сваком кварталу ради разматрања тромесечних извештаја поднетих од стране Поткомисија. На основу тромесечних извештаја поткомисија, Комисија сачињава Обједињени извештај о спровођењу Програма решавања старих предмета за сваки квартал (у даљем тексту: консолидовани извештај).

Председник комисије објављује на погодан начин датум одржавања заседања Комисије најкасније осам дана пре дана одређеног за заседање. Од дана објављивања тече рок од пет дана у коме поступајуће судије могу приговорити Комисији на тромесечни извештај Поткомисије.

Заседање Комисије отвара председник Комисије. У току заседања, Комисија се, поред сачињавања консолидованог извештаја, бави и питањима од значаја за спровођење Програма решавања старих предмета у периоду који наступа након одржавања заседања. Током заседања морају се размотрити и проблеми о којима поступајуће судије у току тромесечног периода обавештавају председника Комисије и председника Поткомисије, предлажу се измене и допуне мера и технике у циљу отклањања евентуалних потешкоћа у реализацији програма. Техничар за ИКТ предлаже адекватне мере и радње у вези са употребом пословног софтвера за отклањање потешкоћа. Са одлукама о мерама и активностима које буду донете на заседању Комисије упознају се поступајуће судије најкасније у року од осам дана од дана одржавања заседања Комисије.

б) Улога писарнице

1. Судска писарница сачињава списак у оквиру сваке од материја у којима постоје стари предмети који ће бити укључени у Програм, по хронолошком реду, укључујући број предмета, предмет спора, датум подношења иницијалног акта и када је предмет заведен у суду, тренутну фазу у којој се предмет налази и следећи корак у поступку. Приликом пописа и евиденције предмета који улазе у овај Програм и који постану стари током 2023. године, означиће се посебним ознакама сваки предмет који улази у оквире Програма, тако што се при евидентирању иза пословног броја под којим је предмет уведен у уписнике Основног суда у Нишу у загради, на омоту списка, наводи година пријема иницијалног акта нпр. П 2/2017 (2006).

2. Приликом разврставања и распоређивања предмета, сагласно одредбама Судског пословника, водиће се рачуна о равномерном оптерећењу судија. Судска писарница је дужна да старим предметима равномерно задужује све судије које су на сталној судијској функцији.

3. Предметима старијим од три године према датуму подношења иницијалног акта не смеју се задуживати судије које су први пут изабране на судијску функцију на период од три године.

4. Вршиће се спајање кривичних поступака у кривичној „К“ материји у којима су истоветни окривљени, а стари предмети по овом критеријуму распоређиваће се у рад судији коме је у рад додељен неки од спојених предмета.

5. Писарница овог суда списак старих предмета по правним областима и већима, из АВП програма, на крају сваког тромесечја доставиће председнику суда, свим председницима већа, секретару суда и управитељу судске писарнице.

6. Списак из тачке 5. овог става биће предмет разматрања на првој редовној седници свих судија.

7. Сви стари предмети на омотима ће бити означени посебном налепницом у боји или другом пригодном ознаком у боји. Ради лакшег праћења означиће се и доставнице и повратнице које се на те предмете односе, како би се скренула пажња на те предмете, а све у складу са Судским пословником.

8. Судска писарница такође води посебну евиденцију о „П“ „П1“, „П2“, „Р“, „О“ и „К“ предметима старијим од 10 година и то према одређеном обрасцу који садржи: датум подношења иницијалног акта, број предмета под којим је предмет заведен у уписнику приликом пријема и свим каснијим променама у пословном броју, предмет (предмет спора, ванпарнична ствар или кривично дело), датум и последњу радњу (рочиште, главни претрес, вештачење и слично) која је у предмету предузета, датум заказивања наредне главне расправе/расправе/главног претреса. Након уношења означених података у образац, писарница исти доставља судијама, који у образац уносе разлог због кога поступак дуго траје, односно разлог који је утицао на дужину трајања поступка, те које радње ће у поступку бити предузете како би се поступак окончао, и временски оквир потребан за окончање поступка.

9. Управитељ судске писарнице има обавезу да води сопствену посебну евиденцију о кретању најстаријих и старих предмета и обавезан је да председнику суда доставља редовне извештаје једном месечно и једном у три месеца.

10. Референти-уписничари судске писарнице имају обавезу да се према старим предметима односе са посебном пажњом у погледу свих рокова, а посебно рокова предвиденције и евиденције који не могу бити дужи од 15 дана.

11. У случају одређивања извођења доказа вештачењем, односно достављања старих предмета другим судовима ради увида, писарница ће формирати помоћне списе и те предмете стављати у краће рокове евиденције.

12. Водиће се рачуна да се уписничари и остали запослени у суду ротирају по потреби у зависности од прилива предмета у различитим одељењима.

13. Суд ће ажурно и прецизно бележити број и разлоге одложених рочишта, а писарница ће редовно достављати извештаје о одложеним рочиштима и главним претресима председнику суда.

в) Улога доставне службе

1. Суд ће достављачима омогућити обуку и усагласити доставу са службеницима поште, да би се осигурало познавање и правилно коришћење свих расположивих могућности за доставу. Судија који је Годишњим распоредом послова за 2023. годину одређен да врши надзор над службом за експедицију и доставу, надгледа овај процес. Суд ће размотрити могућност достављања судских позива и других докумената коришћењем електронске поште у складу са посебним прописима („Закон о електронском документу“ из 2009. године).

2. Ради бржег и ефикаснијег решавања старих предмета, достављање треба вршити и преко судских достављача у свим старим предметима, а ако то није могуће, онда када је прва достава преко поште била неуспешна. На захтев судије који поступа у старом предмету, судском достављачу може по одобрењу председника суда бити омогућена и употреба службеног возила. Такође, имајући у виду тарифне правилнике донете на нивоу Министарства унутрашњих послова, препоручује се коришћење механизма правне помоћи са циљем брзог и ефикасног достављања у местима која се налазе изван судског подручја.

3. У случају потребе и у складу са одлуком председника суда, рад доставне службе може се одредити и у међусмени, о чему

председник суда доноси посебну одлуку.

4. Нужно је стриктно примењивати одредбе закона које се односе на достављање, а судски достављачи су дужни да се са посебном пажњом ангажују у погледу достављања писмена у старим предметима, тако што ће благовремено и, уколико је потребно, више пута покушавати достављање и о евентуалним проблемима морају благовремено обавештавати поступајућег председника већа, односно судију.

5. У циљу ефикасне и правилне доставе писмена, председници одељења, председник суда, управитељ судске писарнице и надзорни судија одржаваће редовне, а по потреби и ванредне састанке са свим запосленима који раде у оквиру службе за доставу у суду.

г) Руковођење поступком

У оквиру мера, поступајуће судије и председници већа дужни су да руководе поступком у свему сагласно одредбама Законика о кривичном поступку и Закона о парничном поступку. У овом одељку израз „поступајући судија“ означава како судију појединца, тако и председника већа у поступку где је предвиђено суђење у колективном саставу. У том смислу потребно је предузети следеће мере и радње:

1. Потребно је да све поступајуће судије у парничним поступцима указују странкама на могућност решавања спора путем алтернативних начина. Таква обавеза поступајућих судија прописана је одредбом члана 11 Закона о парничном поступку. Приликом упознавања са могућношћу да се спор реши мирним путем, односно путем алтернативних начина, нарочито ће се имати у виду посредовање, односно медијација, која показује значајне резултате у Основном суду у Нишу у медијабилним споровима. Такође, када упознаје странке са могућношћу да се спор реши без спровођења парничног поступка, суд ће упознати странке и са погодностима које се на овај начин остварују: добровољност медијације, ослобађање од судских такси и знатно нижи трошкови поступка, краћи рокови поступања и брже решавање спорова, заједнички избор медијатора, могућност поступања медијатора, односно посредника без накнаде за посредовање и слично. Препоручљиво је да поступајући судија упозна странке и са могућношћу закључења судског поравнања пред судом и да им омогући да о томе преговарају у циљу бржег и ефикаснијег решавања спора. На тај начин би се допринело информисању странака о алтернативним методама решавања спорова и допринело би се смањењу броја парница у суду, што би довело до благовременог и квалитетнијег поступања, што у крајњем доводи мањем броју старих предмета и повећању поверења јавности у рад суда, односно правосуђа.

2. Као једна од мера за брже окончање поступка појављује се и одредба чл. 193а Судског пословника. Стога, у свим предметима који се достављају другостепеном суду на одлучивање о правном леку на одлуке којима се не окончава поступак, којима се поступак не прекида или се са поступком не застаје и не постоје друге сметње да се са првостепеним поступком настави, судија ће дати наредбу да се формира помоћни спис. У претходним извештајним периодима долазило је до ситуација у којима се спис предмета упућује другостепеном суду због жалбе против решења о привременој мери, па је услед тога поступак био фактички онемогућен у свом току због дугог трајања поступка одлучивања пред другостепеним судом. Услед протекла времена на овај начин, предмети би прелазили из једне у другу категорију, нарочито у ситуацијама када странке злоупотребом процесних овлашћења стављају предлоге за одређивање привремене мере у старим предметима.

3. Поступајуће судије дужне су да свим мерама, а нарочито мерама за одржавање процесне дисциплине, спрече злоупотребу процесних овлашћења и да у случају постојања овакве злоупотребе и неоправданог одуговлачења поступка од стране странака исте кажњавају у складу са законом.

4. Судије су обавезне да предмете старије од 3 године према датуму подношења иницијалног акта заказују у роковима краћим од 2 месеца, док су предмете старије од 10 година према датуму подношења иницијалног акта дужне да заказују у роковима краћим од 30 дана. Поред наведеног, предмети ће бити стављани у предевиденцију ради обезбеђивања ефикасног праћења предмета и достављања у истим и адекватног благовременог отклањања процесних недостатака због којих се рочиште или главни претрес не могу одржати.

5. Целисходно је да поступајући судија на рочишту укаже странкама да поступак дуго траје и да је потребно да се исти у што краћем року оконча, те да их на тај начин упозори на могућност кажњавања у случају злоупотребе процесних овлашћења и неоправданог изостајања које води немогућности вођења поступка.

6. Поступајуће судије које у раду имају предмете старије од 5 година према датуму иницијалног акта достављаће записнике са рочишта и главних претреса председнику суда истог дана, а најкасније следећег радног дана по датуму рочишта или главног претреса.

7. Судија који поступа у старим предметима дужан је да онемогући непотребно одлагање главног претреса или рочишта за расправу или главну расправу, како би поступци били окончани благовремено и у складу са Програмом решавања старих предмета.

8. Поступајуће судије у парничним поступцима дужне су да на припремном рочишту, односно првом рочишту за главну расправу сагласно одредбама Закона о парничном поступку одреде временски оквир поступка. На истом рочишту, заказаће се више рочишта за главну расправу у краћим временским интервалима, у складу са тачком 4. и одредиће се које ће радње суд спровести на наведеним рочиштима, водећи рачуна о концентрацији доказа и свим релевантним околностима случаја.

9. Контролни судија одређен Годишњим распоредом послова судија и судијских помоћника за обављање контроле предмета, који су сагласно одредби члана 250 став 19 Судског пословника, коначно решени обавезан је да редовно врши надзор над овим предметима и да о могућности застарелости кривичног гоњења обавести председника суда извештајем на тромесечном нивоу.

10. Рочишта и главни претреси у старим предметима, у којима је одређено извођење доказа вештачењем, не могу се одлагати из разлога што се списи предмета налазе код вештака. Поступајући судија дужан је да решењем, односно наредбом о вештачењу одреди рок до кога се налаз и мишљење морају поднети и списи предмета вратити суду. Суд ће рочишта и главни претрес заказивати у складу са роком који је одредио вештаку. Уколико вештак не врати списе предмета и не достави налаз и мишљење у одређеном року, суд ће поступати у складу са мерама за одржавање процесне дисциплине према вештацима. Одлагање рочишта или неодржавање главног претреса из разлога што се предмет налази код вештака сматраће се неоправданим одлагањем и одуговлачењем поступка.

11. Поступајуће судије ће, током вођења поступка у споровима мале вредности, посебно имати у виду одредбу чл. 478 Закона о парничном поступку и вршиће њену доследну примену.

12. Поступајуће судије у Одељењу за радне спорове ће, одмах по пријему предмета у рад, нарочито имати у виду одредбу чл. 438 Закона о парничном поступку, без обзира на чињеницу да се у овим поступцима тужба доставља на одговор.

3. ЕКСТЕРНЕ МЕРЕ

Сарадња са спољним институцијама представља изузетно важан фактор у остваривању циљева прописаних Програмом решавања старих предмета. Суд ће, сагласно могућностима и капацитетима одржавати константну комуникацију са спољним институцијама од којих зависи активност суда, нарочито у старим предметима. Из тог разлога, потребно је у току 2026. године потписати протоколе о сарадњи којима ће се уређивати међусобна права, обавезе и одговорности суда и спољних институција. У спољне институције које су од нарочитог значаја и са којима је нарочито важно потписати протоколе о сарадњи јесу: Министарство унутрашњих послова – Дирекција полиције – Полицијска управа у Нишу, Државно правобранилаштво, Казнено-поправни завод у Нишу, Казнено-поправни завод за малолетнике у Ваљеву, Казнено-поправни завод Пожаревац у Забели, Казнено-поправни завод за жене у Пожаревцу, Адвокатска комора Србије и Адвокатска комора Ниша, Пошта Србије, Центар за социјални рад „Свети Сава“ у Нишу, Пореска управа и сл.

Међусобна институционална сарадња нужна је и за поступање у старим предметима. Примера ради, приликом прегледа кривичних предмета утврђено је да се значајан број главних претреса не може одржати управо из разлога јер није поступљено по наредбама за довођење окривљеног из места пребивалишта или запослења, односно из казнено-поправног завода. Често се догађа да у овим предметима не постоји ни извештај лица која су била дужна да поступе по наредби суда, те се извештаји достављају тек по вишеструким ургенцијама поступајућих судија и то тек након значајног периода времена, из ког разлога извештај губи на значају. Из тог разлога потребно је омогућити одговарајуће организационе и кадровске капацитете, при чему све наведено може бити уговорено кроз одговарајуће протоколе о сарадњи. Дакле, путем оваквих протокола, обезбеђивањем постојања одговарајућих обавеза, али и одговорности, и инсистирањем на поштовању ових обавеза, могло би се постићи ефикасније поступање.

Састанцима суда са представницима једне или више таквих институција присуствују и председници одговарајућих одељења у суду. Суд ће, у складу са својим овлашћењима, иницирати потписивање протокола, те предузети мере како би се оне доследно поштовале. Протоколи о сарадњи служе као основ за редовно и стабилно пословање спољних институција када се ради о њиховим дужностима везаним за суд. Суд формира тим који се састоји од представника како суда тако и спољних институција, и који се бави проблемима који се појављују у старим предметима и узроцима њиховог постојања. Тимови ће се састајати у складу са динамиком одређеном протоколом или на други начин како би испитали евентуалне примедбе на испуњавање обавеза из протокола или његову примену и утицај на број решених предмета.

4. ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ

Превентивне мере огледају се у свим мерама предвиђеним у поглављу о интерним мерама, нарочито у одељку које се тиче руковођења поступком и деловања писарнице. Поред наведених мера у том поглављу о интерним мерама, одређују се и следеће мере:

1. Писарница ће све новопримљене предмете хитно износити судијама којима су распоређени у рад, тако да се одмах размотри испуњеност процесних претпоставки за одлучивање о основаности захтева из иницијалног акта (дозвољеност, благовременост и уредност).

2. Једном месечно ће се одржавати седница одељења судске праксе за одређену правну област на којој ће се заузимати правни ставови о спорним правним питањима који ће допринети бржем решавању старих предмета. Седницом руководи руководилац одељења судске праксе за одређену област.
3. Препорука је да судије, у циљу боље припреме суђења и ефикаснијег решавања предмета, користе подсетнике за одржавање припремног рочишта, односно рочишта и главног претреса.
4. Старе предмете потребно је заказивати, уколико је то могуће, сваког месеца, са стављањем у предвиденцију тих предмета на 15 дана пре дана одржавања рочишта односно претреса, како би се достава благовремено проверила.
5. Судије ће попуњавати обрасце из овог поглавља - личне планове решавања старих предмета, у којима ће се за сваки предмет који траје дуже од 10 година изјаснити и планирати рок за окончање поступка, уз изјашњење о врстама предузетих радњи, као и радњи које ће у поступку предузимати, а све у циљу његовог окончања. Ове извештаје (личне планове решавања старих предмета) судије ће месечно достављати управитељу судских писарница, који има обавезу да на основу њих сачини извештај и достави председнику.
6. У циљу ефикаснијег вођења поступка и квалитетније и брже израде одлука, а у складу са финансијским могућностима, обезбедиће се проширење и примена информационо-комуникационе технологије у раду суда.
7. Имајући, такође, у виду да број судског особља неће пратити број судија, председник суда вршиће прераспodelу запослених у писарницама у складу са бројем старих предмета, односно приливом у одређеним материјама током 2026. године и независно од Годишњег распореда послова.
8. Судије ће посебно водити рачуна о поступању у предметима који на дан 31.12.2026. године, уколико не буду решени, могу прећи у категорију предмета старијих од 3 године и предмета старијих од 10 година, о чему ће током извештајног периода добити конкретније смернице за поступање.